

tion, hvorhos han i en senere afgivet Erklæring gjorde gjældende, at han aldrig havde erkjendt Tiendepligten

Kvæstor udtalte i denne Anledning i en Skrivelse til Ministeriet af 16. Oktober 1873, at der ikke kunde være nogen Tvivl om, at Kommunitetet vilde tage en eventuelt af Tiendeyderen anlagt Sag, og indstillede derfor, at Kommunitetet paa Grund af Bestemmelsen i Lov af 14. April 1852 § 22 frafaldt Krav paa Kongetiende af den omhandlede Jordlod, eftersom den først i 1859 var blevet opdyrket, og at de for Aarene 1871 og 1872 erlagte Afgiftsbeløb tilbagebetaltes. Dette bifaldt Ministeriet ved Skrivelse af 25. Oktbr. s. A.

B. Enkelte Foranstaltninger.

1. Universitetets Bygningsvæsen.

Efter Dekorationsmaler Hilkers Død blev der fra hans Bo gjort Universitetet det Tilbud at afkøbe det de originale Tegninger til Dekorationerne i Universitetets Forsal og Festsal for en Pris af 1000 Kr. Da disse Tegninger maatte anses for nødvendige ved fremtidige Restaurationer, og da en saadan Restauration allerede nu var paatrængende nødvendig med Hensyn til Forhallen, hvis Dekoration har lidt meget, indstillede Konsistorium under 22. April 1875, at de maatte erhverves for Universitetet for den tilbudte Sum. Samtidig hermed androg Kunstakademiet paa, at Hilkers efterladte Tegninger maatte erhverves for det, og Ministeriet begjærede det derfor taget under Overvejelse, om det ikke vilde være rigtigst, at Tegningerne til Forsalen og Festsalen medtoges under denne Samling, dog saaledes, at de kunde erholdes til Laans, naar de behøvedes til Universitets Brug. Konsistorium erkjendte i Skrivelse af 27. Maj Rigtigheden af, at samtlige Hilkers efterladte Samlinger erhvervedes for Kunstakademiet og erklærede, at Universitetets Interesser vare fyldestgjorte, naar der blev taget det antydede Forbehold af dets Adgang til eventuel Benyttelse af Tegningerne til Dekorationerne i Universitetets Forsal og Festsal. De omhandlede Samlinger ere derefter blevne erhvervede for Kunstakademiet.

— Med afdøde Professor Krarup førtes der i sin Tid vidtløftige Forhandlinger om Opvarmningen og Ventilationen af Universitets- og Kommunitetsbygningen. Professor Krarup havde udarbejdet et Projekt hertil; men da han senere af Konsistorium blev opfordret til at udvide dette ved at drage flere Lokaler ind under det, maatte Projektet omarbejdes, hvilket Arbejde han imidlertid ved Døden blev hindret i at fuldføre. Medens man paa dette Sted maa forbigaa de Forhandlinger, der have fundet Sted angaaende disse Projekter, fordi Sagen endnu ikke har fundet sin Afslutning, men foreløbig er stillet i Bero, skal dog her bemærkes, at Ministeriet under 19. Juni 1875 efter Indstilling fra Konsistorium har bevilget, at der af Universitetets 10. Udgiftspost for Finantsaaret 1874—75 maatte udbetales Professor Krarups Enke et Honorar af 520 Kr. for de af hendes afdøde Mand udarbejdede Projekter med tilhørende Tegninger og Overslag.

— Det havde i længere Tid vist sig, at den indigoblaa Grund, paa hvilken Blomsterpartierne mellem Lisenerne i Universitetets Festsal ere udførte, blev overtrukket med hvid Skimmel, der vel kunde afvaskes, men altid kom igjen, en Ulempe,

som maatte antages for at hidrøre fra en uheldig Tilberedelse af det ved Malingen benyttede Vandglas. Dekorationsmaler Hilker forsøgte da at lægge et enkelt Parti af Grunden med Temperafarve og da denne i Lobet af et Aar viste sig holdbar, turde man antage, at en Restauration med Temperafarve vilde tilvejebringe en virkelig holdbar Grund. Efter hans Indstilling bevilgede derfor Konsistorium af Kontoen for Dekorationsarbejde for 1874—75 og 1875—76 et Beløb af 120 Rd. til det nævnte Øjemed.

— Under 17. Oktbr. 1873 bevilgede Konsistorium, at hele det for Finantsaaret 1873—74 bevilgede Beløb til Forskjønnelse af Universitetets Landsbykirker 600 Rd. maatte anvendes til en Restauration af Dekorationen af Koret i Ledøv Kirke ved Historiemaler Wegener. Men da det havde vist sig, at en væsentlig Grund til Ødelæggelsen af den nævnte Dekoration maatte søges i Bygningens Fugtighed, og da denne maatte antages at hidrøre fra, at Kirkegaardens Jordsmon omkring Kirken havde højnet sig saa stærkt, at det paa nogle Steder laa over et Kvarter højere end Kirken, saa at den nævnte Restauration ikke kunde foretages, førend dette Forhold var forandret, blev der ikke gjort Brug af oven meldte Bevilling. Derimod bevilgede Konsistorium efter Indstilling fra Eforus, at det til en Udgravning og Brolægning om Kirken fornødne Beløb maatte udredes af Kontoen til Landsbykirkernes Forskjønnelse, da den til Kirkernes Vedligeholdelse anviste Sum ej var tilstrækkelig hertil.

— Ved Loven af 7. Juni 1873 § 4 er det bestemt, at naar Flertallet af Familiefædre, Enker og andre Personer med Husstand i en Sognemenighed ønsker Kirken opvarmet, kan Kirkesynet, efter at have forvissat sig om, at der i det mindste for et Aar er tilvejebragt de fornødne Midler til Opvarmningens Iværksættelse, paalægge Tiendeejeren at anbringe den fornødne Varmeindretning, for saa vidt denne kan indskrænkes til en Anbringelse af saadanne Kakkelovne, som almindelig forekomme i Handelen. Herved er der altsaa tilvejebragt en fast Regel for Kirkernes Opvarmning, noget, som savnedes ved Afgjørelsen af de i Aarbogen for 1871—73 Side 320—24 nævnte Sager om forskellige Kirkers Forsyning med Varmeapparater. Tiendeejernes Pligt til at forsyne en Kirke med almindelige Kakkelovne er nu slaaet fast og kun gjort afhængig af et Paalæg af Kirkesynet. Det kan da ventes, at samtlige Universitetets Landsbykirker efterhaanden villé blive forsynede med Varmeindretninger, foruden de i Aarbogen for 1871—73 l. c. nævnte. I nærværende Biennium er kun Bringstrup Kirke, efter at Sognebeboerne derom havde andraget og Kirkesynet havde paalagt det, blevet forsynet med en Kakkelovn.

— Ministeriet har under 25. Juni 1875 overdraget Etatsraad, Bygningsinspektør Hansen at føre det af afdøde Etatsraad, Bygningsinspektør Kornerup hidtil haft Tilsyn med den Universitetet tilhørende Grevinge Kirke.

2. Den polytekniske Lærestalts Bygningsvæsen.

Den eneste Forandring, som i dette Biennium foretoges, var en Omflytning i 1874, idet Ingeniøreløverne fik Lokale i Stueetagen i Bygningen ud til Studiestræde til Udarbejdelsen af deres Projekter, og at den teknologiske og Værktøj-Samlingen flyttedes op derfra til Ingeniørernes hidtidige Lokale paa 1ste Sal. Lokalet i Stueetagen var nemlig større end nødvendigt for den sidst nævnte Sam-

ling, og benyttedes tillige til Opbevaring af en Del Sager, som Arkitekt Fenger havde samlet ved Udstillingen i London i 1862. Disse bleve nu med Undtagelse af, hvad Læreanstalten selv havde Brug for, med Vedkommendes Samtykke overdragne til det tekniske Institut. For at skaffe saa god Plads i Lokalet som muligt, blev et Skillerum borttaget, saa at det kom til at bestaa af et firefags, et trefags og et tofags Værelse; Ingeniørerne erholdt saaledes et Lokale med 9 Fag Vinduer i Stedet for hidtil kun med 4 Fag. Denne Forbedring, hvortil der højlig var Trang, er saa vidt man kan skjønne den sidste, der kan tilvejebringes i Læreanstaltens nuværende Bygninger. Den i 1873 nedsatte Kommission for at gjøre forberedende Skridt til at skaffe Læreanstalten et udvidet og forbedret Lokale, har foretaget Undersøgelser af, hvorvidt det var muligt paa Læreanstaltens egen Grund at tilvejebringe tilstrækkelige og hensigtssvarende Lokaler, eller hvorvidt passende Nabogrund kunde erholdes, og Ojemedet derved paa den saaledes udvidede Plads opnaas; men Kommissionen havde ved Udgangen af Bienniet ikke fuldstændig afsluttet sine Arbejder.

3. Nogle mindre Sager.

Fra Komiteen for Udførelsen af et Mindesmærke for H. C. Ørsted modtog Konsistorium i Septbr. 1873 en Forespørgsel om, hvorvidt der kunde ventes Tilsladelse til, at bemeldte Mindesmærke blev opstillet paa Pladsen mellem Universitetet og Frue Kirke, eftersom den Kunstner, der havde paataget sig at udføre Mindesmærket, Professor Jerichau, havde ytret Ønske om, at denne Plads maatte blive valgt. Konsistorium anmodede en ved Universitetet bestaaende Komite for Festsalens Udsmykning om at tage denne Sag under Overvejelse, og modtog under 6. Decbr. s. A. en udførlig Udtalelse fra den. Komiteen bemærkede først, at hverken Universitetet eller Frue Kirke var Ejer af Pladsen, idet denne ved kgl. Resolution af 12. Maj 1853 var overdraget Københavns Kommune; Universitetet kunde altsaa kun udtale, hvorvidt Opstillingen af Mindesmærket vilde stemme med dets Ønsker og Krav paa Benyttelsen af den frie Plads. Det behøvede næppe at siges, at Universitetet vilde være glad ved at se et Mindesmærke for en Mand, der havde kastet saa stor Glans over det, som H. C. Ørsted, oprejst foran sine Høresale; men H. C. Ørsted tilhørte ej Universitetet alene. Han tilhørte det hele Folk, og ved Spørgsmaalet om, hvor hans Billede skulde oprejses, forekom det den, at man først og fremmest burde søge at finde en anselig Plads, hvor saa mange som muligt kunde faa det at se, og hvor Monumentet og Omgivelserne stode i den rette Harmoni. Komiteen kunde ikke tilbageholde en Tvivl, om dette var Tilfældet paa Universitetspladsen. Mindesmærket vilde ved sin Højde og sit Omfang fuldstændig beherske den temmelig smalle Universitetsplads, hvortil kom, at det vistnok vilde være tvivlsomt, om det med sit trekantede Fodstykke midt i den langstrakte Rektangel mellem de to høje Bygninger kunde afgive harmoniske Linier. Det laa nærmest at tænke sig Mindesmærket midt paa Pladsen; men Universitetets Hovedindgang og Frue Kirkes Sidedør laa imidlertid ikke lige over for hinanden. Hvis man ikke, saaledes som Arkitekten, der havde ordnet Mønstreet i Brolægningen, vilde se bort fra begge, og sætte Statuen omtrent midt imellem dem, i Brolægningens midterste Qarré, maatte man aabenbart rette sig efter Universitetsbygningen, hvis smukke Hovedfacade spillede Hovedrollen, hvoraf Føl-

gen vilde blive, at den kostbare Brolægning maatte omlægges. Satte man Statuen paa Pladsens vestlige Ende mellem Jernkjæderne og Forlængelsen af Universitetsbygningens Vestside, vilde den vel være vendt imod en af Byens Hovedgader og den største Del af Dagen faa godt Lys; men ligesom den uden Tvivl vilde komme altfor nær ved den kolossale David foran Frue Kirke, vilde Universitetets egentlige Forplads komme til at ligge helt bag ved Statuens Ryg, noget, som hverken i sig vilde være passende eller vilde være gavnligt for Synet af Monumentet. Heller ikke vilde det kunne billiges at sætte det paa Pladsens østlige Ende, thi det vilde uden Tvivl gjøre et altfor usymmetrisk Indtryk at sætte et saa stort Monument paa den ene Ende af en saadan Plads uden tilsvarende Modvægt paa den anden. Komiteen mente derfor, at det burde henstilles, om det ikke var mere passende at rejse det paa et andet Sted, nemlig, som man tidligere havde tænkt sig, paa den til Monumentets egen Form svarende trekantede Plads foran Studenterforeningen, en Plads, som naar det gamle Theater og Søkortarkivet kom bort, omtrent vilde blive den skjønneste i Byen, og som det vel kunde synes værd at smykke med et saa anseligt og smukt Mindesmærke. Skulde der være gyldige Grunde til at opgive dette, maatte der vistnok kunne findes en passende Plads i de nye Anlæg af Gader og Pladser, man var i Færd med at foretage, f. Ex. foran en eventuel ny polyteknisk Læreanstalt.

Denne Betænkning tiltraadte Konsistorium og tilstillede Monumentkomiteen den med Skrivelse af 13. Decbr. 1873. Bemeldte Komite henstillede derefter, med Hensyn til, at det ogsaa for Universitetet maatte være af Interesse, at Monumentet blev opstillet paa en passende og hensigtsmæssig Plads, om Konsistorium ikke vilde delegere nogle af dets Medlemmer til paa Universitetets Vegne at indtræde i Komiteen for i Forening med den at træffe Valget af en Plads for Opstillingen, og tilføjede, at det, hvis en anden passende Plads ikke maatte kunne findes, mulig kunde være at overveje, om der ved Valget af en Plads for en eventuel ny polyteknisk Læreanstalt ikke kunde være at tage Hensyn til, at Monumentet kunde opstilles paa samme Grund. Konsistorium anmodede Professorerne Holten og Ussing om at tiltræde Komiteen, der senere, som bekjendt, har besluttet at opstille Monumentet i det nye Parkanlæg udfor Teglgaardsstræde.

— I Følge Ministeriets Resol. af 16. Marts 1863 bleve de ved Kvæsturen værende overflødige Beholdninger midlertidig frugtbargjorte ved Indsættelse til Forrentning i Privatbanken; men efter at Københavns Handelsbank er blevet oprettet, har Ministeriet under 5. Decbr. 1873 tilskrevet Universitetets Kvæstor, at det anser det for rigtigst, at de fremtidige Indlaan fra de under Kvæsturen hørende Kasser fordeles mellem Privatbanken og Handelsbanken, saaledes at der saa vidt muligt kommer til at indestaa omtrent Halvdelen i hver af disse Banker af de til midlertidig Forrentning indsatte Beløb.

— Efter Konsistoriums Indstilling er der ved Ministeriets Skrivelse af 3. Juni 1874 meddelt Samtykke til, at Boghandler L. A. Jørgensen i et paa hans Forlag udkommende Skrift, fornemmelig af æsthetisk og historisk Indhold, der agtedes udgivet af C. A. Thyregod, indtil videre maatte optage Universitetets fuldstændige Almanak i et forandret Format paa de sædvanlige Vilkaar, hvorhos det efter Omstændighederne tillodes, at Trykningen maatte foregaa hos Bogtrykker Louis Klein, imod at alle Exemplarer afgaves til Universitetskvæsturen direkte fra Trykkeriet, ledsaget af dettes Attest om Oplagets Størrelse.

— Ved Ministeriets Skrivelse af 19. Juli 1875 er det efter Indstilling af Konsistorium bifaldet, at den Universitetsportneren ved Ministeriets Resol. af 19. Febr. 1863 tillagte særlige Godtgjørelse af 240 Kr. for Renholdelse af den hele Universitetsbygning, Konsistoriums Forsamlingssal med dertil hørende Forværelser og det store Auditorium i Biblioteksbygningen med derværende Trappegang for Finantsaaret 1875—76 forhøjedes med 100 Kr. til 340 Kr., og at der paa Forslaget til Universitetets Budget for 1876—77 under Udgiftspost 9. b. 2. optoges en Forhøjelse af 200 Kr., dels for at det nævnte Tillæg ogsaa fremtidig kunde udbetales ham, og dels som Godtgjørelse for Renholdelsen og Besørgelsen af Opvarmningen af Konsistoriums og Stipendiebestyrelsens Kontorer med dertil hørende Gang, der hidtil havde paahevet den første Universitetspedel*). Denne Forhøjelse er derefter ved Finantsloven blevet bevilget, og som Følge heraf Pedellen fritaget for den nævnte Forpligtelse.

— Ved Skrivelse af samme Dato har Ministeriet ligeledes efter Indstilling af Konsistorium bevilget, at der paa Universitetets Budgetforslag for Finantsaaret 1876—77 under Udgiftspost 9. b. 2. til Opvarmning af Pedelkontoret optoges en Forøgelse af 1 Favn Brænde. Denne Forhøjelse er derefter ved Finantsloven blevet bevilget**).

C. Sammenlignende Oversigt over Universitetets Økonomi paa Normalreglementets Tid og efter Finantsloven for 1872—73.

Af en af Professor Aagesen ved Festen i Anledning af Hs. Maj. Kongens Fødselsdag den 25. April 1872 holdt Tale, der indeholder en Sammenligning af Universitetets Økonomi paa Normalreglementets Tid med den ved de senere Finantslove skabte Tilstand meddeles her et Uddrag:

„Det turde ikke være uden Interesse at fremdrage nogle enkelte Hovedpunkter af Universitetets Økonomi, saaledes som denne for Tiden stiller sig i Sammenligning med tidligere Dage, og det ligger da nær til Sammenligningspunkt at vælge Universitetets Normalreglement, der blev givet i 1844, og som utvivlsomt var et for sin Tid meget fortjenstfuldt Arbejde. Af denne Sammenligning vil det fremgaa, at det ikke er nogen ubetydelig Udvidelse, som Universitetets Kræfter og Virksomhed har faaet i den senere forløbne Tid af omtrent 25 Aar.

Hvad angaar Forholdet med Hensyn til Universitetets Lærerkrafter, da er Tallet af de saakaldte normerede Universitets-Lærere ikke blevet væsentlig forøget siden Normalreglementets Tid. Efter dette var der under de daværende 4

*) Oprindelig skulde første Universitetspedel renholde samtlige i Kommunitetsbygningen værende Kontorer og Arkivlokaler, derunder Kvæsturens 5 Kontorer; men ved Ministeriets Resol. af 13. Marts 1850 fritoges han for Renholdelsen af Kvæsturens Kontorer, idet det tillodes Kvæsturens Bud indtil videre at overtage Arbejdet mod en aarlig Betaling af Kontorenes Normalsum.

**) Ved den forrige Universitetsdirektions Skrivelse af 8. Jan. 1848 var der til Pedelkontorets Opvarmning bevilget 1 Favn Brænde aarlig, men denne var aldeles utilstrækkelig.